

แผนการจัดการเรียนรู้ และ บทคัดย่อ
การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ
วิชาภาษาไทย ๔ รหัสวิชา ท 22102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘

วีระชัย หงษ์ทอง
ตำแหน่ง ครู

โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลักษณ์
ตำบลปรีอใหญ่ อำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4

รายวิชาภาษาไทย ๔

รหัสวิชา ท2๒10๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

เวลา 1 ชั่วโมง

สอนวันที่ เดือน พ.ศ. ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา 255๘

1. มาตรฐาน / ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
ตัวชี้วัด ม.๒/๑ สร้างคำในภาษาไทย

2. สาระสำคัญ

คำสมาส คือการสร้างคำขึ้นใหม่เพื่อเพิ่มคำใหม่ประเภทหนึ่ง ให้เพียงพอแก่ความต้องการสื่อสารโดยนำคำศัพท์ตั้งแต่ ๒ ขึ้นไปมารวมเป็นคำเดียวกันซึ่งคำที่นำมารวมกันต้องเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาบาลีและสันสกฤต ทำให้คำมีความหมายใหม่ คำที่มีความหมายหลักมักจะข้างหลัง ส่วนคำที่ช่วยขยายความหมายจะอยู่ข้างหน้า

๓. สาระการเรียนรู้

- หลักการสร้างคำสมาส

๔. จุดประสงค์การเรียนรู้

๔.๑ ด้านความรู้

- ๔.๑.๑ มีความรู้ความเข้าใจเข้าใจความหมายของ คำสมาส ได้ดีขึ้น
- ๔.๑.๒ มีความรู้ความเข้าใจหลักการสร้างคำในภาษาไทย
- ๔.๑.๓ ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง
- ๔.๑.๔ มีมารยาทในการใช้ภาษา

๔.๒ ด้านทักษะ/กระบวนการ

- ๔.๒.๑ อธิบายหลักการสร้างคำสมาสได้
- ๔.๒.๒ รู้จักการนำ คำบาลี คำสันสกฤต มาประสมกันทำให้เกิดคำใหม่ขึ้น

๔.๓ ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ๔.๓.๑ ซื่อสัตย์สุจริต
- ๔.๓.๒ มีวินัย
- ๔.๓.๓ ใฝ่เรียนรู้
- ๔.๓.๔ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๔.๓.๕ มีจิตสาธารณะ

5. ชิ้นงาน / ภาระงาน

1. ศึกษาใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
2. แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 – ๒

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนทักทายและสนทนาเกี่ยวกับการใช้ภาษาในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยยกชื่อจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย เช่น อุดรธานี ชลบุรี เป็นต้น ว่าคำเหล่านี้เป็นคำสมาส ซึ่งบางที่เราอาจไม่รู้จักรว่าเป็นคำมาจากไหน การที่ได้เรียนรู้คำที่มาจากภาษาต่าง ๆ ทำให้การใช้คำภาษาไทยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันและการเรียนได้ดีมากขึ้น

2. ครูสุ่มให้นักเรียนลองอ่านข้อความที่เขียนบนกระดานว่าเป็นคำไทยแท้หรือเป็นคำสมาส

3. ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ของแผนการเรียนรู้

ขั้นสอน

๑. ครูแจกแบบฝึกทักษะให้นักเรียนคนละ 1 ชุด เป็นแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส ให้นักเรียนศึกษาและซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติม

๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะ ว่านักเรียนต้องเรียนอะไรบ้างและมีความแตกต่างจากการเรียนรูปแบบอื่นอย่างไร นักเรียนศึกษาคำแนะนำ สารการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้เข้าใจ แล้วทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส พร้อมตรวจคำตอบจากเฉลยและบันทึกคะแนนที่ได้ลงในกระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

๓. ครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส พร้อมกัน เพื่อทำความเข้าใจและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๔. นักเรียนทำความเข้าใจจากใบความรู้ และสามารถนำไปใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยการทำแบบฝึกทักษะชุดที่ 1 – ๒ และช่วยกันตรวจคำตอบจากเฉลย และย้าให้นักเรียนตระหนักว่าภาษาไทยเรานั้นมีภาษาอื่นใช้ร่วมอยู่มาบางครั้งอาจแยกไม่ออกว่าเป็นคำที่มาจากภาษาใด ถ้าเรารู้จักการสังเกตคำบาลีสันสกฤตได้ก็จะทำให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียน และในชีวิตประจำวันได้

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนสรุปความรู้ที่ได้จากแบบฝึกทักษะชุดที่ 1-๒ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส และซักถามในข้อสงสัยโดยครูเน้นย้าให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นขยันหมั่นเพียรในการเรียนภาษาไทยให้มากขึ้นโดยเฉพาะศึกษาการสร้างคำในภาษาไทยซึ่งมีทั้งคำซ้ำ คำซ้อน คำประสม คำสมาส และคำสนธิ ซึ่งจะส่งผลดีต่อตนเองและมีผลต่อการเรียนวิชาอื่นดีขึ้นไปอีกด้วย

๒. ครูทดสอบความรู้ของนักเรียนโดยวิธีการทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส และร่วมกันสรุปอีกครั้งหนึ่งโดยการเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

7. สื่อการเรียนรู้

- ๗.๑ แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
- ๗.๒ ใบความรู้ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส
- ๗.๓ แบบฝึกทักษะภาษาไทย เล่มที่ ๔ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส ชุดที่ ๑-๒
- 7.๔ แบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

๘. แหล่งการเรียนรู้

- ๘.๑ ห้องสมุดโรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลัยบัลลังก์
- ๘.๒ ห้องสมุดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
- ๘.๓ อินเทอร์เน็ต

๙ การบูรณาการ

บูรณาการกับกลุ่มสาระสังคมศึกษา ในการติดตามข่าวสาร และเหตุการณ์ปัจจุบัน จากหนังสือพิมพ์

10. กระบวนการวัดผลและประเมิน

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีวัดผล	เครื่องมือวัดผล	เกณฑ์การประเมิน
ด้านความรู้ -แบบทดสอบเพื่อวัด ความรู้	- ตรวจ แบบทดสอบ หลังเรียน	- แบบทดสอบ หลังเรียน	- แบบทดสอบหลังเรียน ผ่านเกณฑ์ประเมินได้ คะแนน ร้อยละ ๘0
- แบบฝึกทักษะชุดที่ 1 - ๓ หลักการสร้าง คำสมาส	- ตรวจแบบฝึก ทักษะที่ 1 - ๒	- แบบฝึกทักษะที่ 1 - 2	- แบบฝึกทักษะที่ 1 - ๒ ผ่านเกณฑ์การประเมินได้ คะแนนร้อยละ 60
ด้านทักษะ/ กระบวนการ	การสังเกต การ ซักถาม และการ ร่วม กิจกรรมการ เรียนรู้	แบบประเมิน ทักษะการเรียนรู้	คะแนน 12 - 15 ดีมาก คะแนน 8 - 11 ดี คะแนน 0 -7 ปรับปรุง
ด้านคุณลักษณะอัน พึงประสงค์	- สังเกต คุณลักษณะอัน พึงประสงค์	- แบบประเมิน คุณลักษณะอัน พึงประสงค์	คะแนน 12 - 15 ดีมาก คะแนน 8 - 11 ดี คะแนน 0 -7 ปรับปรุง

๑๑. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายอุดม ยกพล)

รองผู้อำนวยการโรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลักษณ์
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

๑๒. ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร

.....
.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายศึก ลูกอินทร์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลักษณ์
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑๓. บันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ปัญหา / อุปสรรค

.....
.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ

(นายวิรัช หงษ์ทอง)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

บรรณานุกรม

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย ภาษาไทย ม.๒. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, ๒๕๔๙.

นิยม อุดตโม. หลักสูตรย่อบาลีไวยากรณ์ ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : เลียงเชียง, ๒๕๔๙.

ผกาศรี เย็นบุตร และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม.๒ เล่ม ๑. กรุงเทพฯ :
เอมพันธ์, ๒๕๕๗.

วิเชียร เกษประทุม. คู่มือภาษาไทย ม.๑-๒-๓ และ O-NET ม.๓. กรุงเทพฯ : บริษัท สำนักพิมพ์
พ.ศ. พัฒนา จำกัด, ม.ป.ป.

ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑.

สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา และคณะ. หลักภาษาไทย ม.๑-๒-๓ ฉบับรวม ม.ต้น. กรุงเทพฯ :

ภูมิบัณฑิต, ม.ป.ป.

เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ. หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย ม.๒ เล่ม ๑.

กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, ม.ป.ป.

ภาคผนวก

แบบทดสอบก่อนเรียน
เล่มที่ ๔ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาท X เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดเป็นคำสมาส
 - ก. ธนาคาร
 - ข. ภัยอันตราย
 - ค. อีสรภาพ
 - ง. พุทโธวาท
๒. ข้อใด ไม่ใช่ คำสมาส
 - ก. สาธารณสุข
 - ข. สาธารณกุศล
 - ค. สาธารณสมสมบัติ
 - ง. สาธารณูปโภค
๓. ข้อใดเป็นคำสมาสทั้งสองคำ
 - ก. เทพบุตร เทพธิดา
 - ข. เทพเจ้า เทพบัญชา
 - ค. ผลไม้ เกษตรกรรม
 - ง. บายศรี ศิริวรรณ
๔. ข้อใดเป็นคำสมาสทั้งสองคำ
 - ก. ชโลทร มัคคุเทศก์
 - ข. ราโชวาท มโหศรर्थ
 - ค. สังฆทาน ปัญญาชน
 - ง. ราชการ พลเรือน
๕. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ บาลี + บาลี
 - ก. ศิลป + กรรม = ศิลปกรรม
 - ข. ภูมิ + ศาสตร์ = ภูมิศาสตร์
 - ค. มนุษย + สัมพันธ์ = มนุษยสัมพันธ์
 - ง. อุดม + คติ = อุดมคติ

๖. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ สันสกฤต + สันสกฤต
- วรรณ + กรรม =วรรณกรรม
 - มรรค + นายก =มรรคนายก
 - วัตถุ + ธรรม =วัตถุธรรม
 - ทาส + กรรมกร =ทาสกรรมกร
๗. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ สันสกฤต + บาลี
- กิจจ + กรรม = กิจกรรม
 - กาย + กรรม = กายกรรม
 - กรรม + การ = กรรมการ
 - เวช + กรรม = เวชกรรม
๘. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ บาลี + สันสกฤต
- กรรม + กร =กรรมกร
 - กรรม + ฐาน =กรรมฐาน
 - ธรรม + ชัน์ =ธรรมชัน์
 - จฺร + กรรม = จฺรกรรม
๙. คำสมาสในข้อใดไม่อ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำ
- เกียรติคุณ
 - เกียรตินิยม
 - นามธรรม
 - โพธิธรรม
๑๐. คำสมาสในข้อใดอ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำ
- ราชรถ
 - เทพนิยาย
 - นามบัตร
 - นิเทศศาสตร์

เพื่อนๆ...สู้ๆ...นะ

กระดาษคำตอบ

ชื่อ ชั้น ม. ๒/..... เลขที่

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
เล่มที่ ๔ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

ข้อ	เฉลย
๑	ค
๒	ง
๓	ก
๔	ค
๕	ง
๖	ก
๗	ค
๘	ง
๙	ข
๑๐	ก

ตรวจคำตอบแล้ว
ศึกษาไปความรู้กันต่อเลย

ใบความรู้
เล่มที่ ๔ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

เรามาศึกษาหลักการสร้างคำสมาสกันนะ
ครับ

หลักการสร้างคำสมาส

คำสมาส คือ คำที่เกิดจากการนำคำในภาษาบาลีและสันสกฤตมาย่อเข้าด้วยกัน เพื่อทำให้เกิดคำใหม่ ที่มีความหมายใหม่ โดยยังมีเค้าของความหมายเดิมอยู่ เป็นคำบาลีกับคำบาลี บาลีกับสันสกฤต หรือสันสกฤตกับสันสกฤต แปรจากคำหลัง ไปหาคำหน้า ดังรูป ก + ข = กข หรือ A + B = AB

หลักสังเกตคำสมาสในภาษาไทย

1. เกิดจากคำมูลตั้งแต่สองคำขึ้นไป
2. เป็นคำที่มีรากศัพท์มาจากภาษาบาลีและสันสกฤตเท่านั้น เช่น ภาพพจน์ ภูมิศาสตร์ ราชธรรม บุรุษ อักษรศาสตร์ อรรถคดี ฯลฯ
3. พยางค์สุดท้ายของคำหน้า หากมีสระ อะ หรือมีตัวการ์นต์อยู่ ให้ยุบตัวนั้นออก (ยกเว้นคำบางคำ เช่น กิจจะลักษณะ เป็นต้น)
4. แปลความจากหลังมาหน้า เช่น ราชบุตร แปลว่า บุตรของพระราชา, เทวบัญชา แปลว่า คำสั่งของเทวดา, ราชการ แปลว่า งานของพระเจ้าแผ่นดิน
5. ส่วนมากออกเสียงพยางค์ท้ายของคำหน้า แม้จะไม่มีรูปสระกำกับอยู่ โดยจะใช้เสียง อะ อิ และ อุ (เช่น เทพบุตร) แต่บางคำก็ไม่ออกเสียง (เช่น สมัยนิยม สมุทรปราการ)
6. คำบาลีสันสกฤตที่มีคำว่า พระ ซึ่งกลายเสียงมาจากบาลีสันสกฤต ก็ถือว่าเป็นคำสมาส (เช่น พระกร พระจันทร์)
7. ส่วนใหญ่จะลงท้ายว่า ศาสตร์ กรรม ภาพ ภัย ศึกษา ศิลป์ วิทยา (เช่น ศึกษาศาสตร์ ทุกภาพ จิตวิทยา)
8. อ่านออกเสียงระหว่างคำ เช่น
ประวัติศาสตร์ อ่านว่า ประ - หวัด - ตี - สาด
นิจศีล อ่านว่า นิจ - จะ - สีน
ไทยธรรม อ่านว่า ไทย - ยะ - ทำ
อุทกศาสตร์ อ่านว่า อุ - ทก - กะ - สาด
อรรถรส อ่านว่า อัด - ละ - รด
จุลสาร อ่านว่า จุน - ละ - สาน
9. คำที่มีคำเหล่านี้อยู่ด้วย มักจะเป็นคำสมาส คือ การ กร กรรม คดี ธรรม บดี ภัย ภัยณ์ ภาพ ลักษณะ วิทยา ศาสตร์

ตัวอย่างคำสมาส

คำสมาส	คำขยาย	คำตั้ง	คำแปล
รัตติกาล (บาลี + บาลี)	รัตติ	กาล	เวลากลางคืน
บุปผชาติ (บาลี + บาลี)	บุปผ	ชาติ	การเกิดของดอกไม้
หัตถกรรม (บาลี + สันสกฤต)	หัตถ	กรรม	งานช่างที่ทำด้วยมือ
วิทยฐานะ (สันสกฤต + บาลี)	วิทย	ฐานะ	ฐานแห่งความรู้แจ้ง
เกษตรกรรม (สันสกฤต + สันสกฤต)	เกษตร	กรรม	การใช้ที่ดินเพาะปลูกพืช
วรรณกรรม (สันสกฤต + สันสกฤต)	วรรณ	กรรม	งานหนังสือ

เข้าใจหรือยังครับ
ดูตัวอย่างคำสมาสนะครับ

แบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๑
เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกคำสมาสต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	คำสมาส	แยกเป็น
1	ธุรกิจ	
2	พลศึกษา	
3	ราชการ	
4	พุทธศาสนา	
5	เทวบัญชา	
6	อุดรธานี	
7	กาฬสินธุ์	
8	กรรมกร	
9	ยุทธวิธี	
10	โจรกรรม	

แบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๒
เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนย่อคำสมาสต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	คำสมาส	คำศัพท์
1	เทพ + บุตร	
2	บุปผ + ชาติ	
3	สุนทร + พจน์	
4	วิทย์ + ฐานะ	
5	ชล + บุรี	
6	นคร + นายก	
7	มาฆ + บูชา	
8	ราช + โอรส	
9	กาย + กรรม	
10	ชีว + วิทยา	

พยายามทำ
อย่างเต็มที่นะคะ

เฉลยแบบฝึกทักษะ

เฉลยแบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๑
เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนแยกคำสมาสต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	คำสมาส	แยกเป็น
1	ธุรกิจ	ธุร + กิจ
2	พลศึกษา	พล + ศึกษา
3	ราชการ	ราช + การ
4	พุทธศาสนา	พุทธ + ศาสนา
5	เทวบัญชา	เทว + บัญชา
6	อูธรธานี	อูทร + ธานี
7	กาฬสินธุ์	กาฬ + สินธุ์
8	กรรมกร	กรรม + กร
9	ยุทธวิธี	ยุทธ + วิธี
10	โจรกรรม	โจร + กรรม

เฉลยแบบฝึกทักษะ ชุดที่ ๒
เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนย่อคำสมาสต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

ข้อ	คำสมาส	คำศัพท์
1	เทพ + บุตร	เทพบุตร
2	บุปผ + ชาติ	บุปผชาติ
3	สุนทร + พจน์	สุนทรพจน์
4	วิทย + ฐานะ	วิทยฐานะ
5	ชล + บุรี	ชลบุรี
6	นคร + นายก	นครนายก
7	มาฆ + บูชา	มาฆบูชา
8	ราช + โอรส	ราชโอรส
9	กาย + กรรม	กายกรรม
10	ชีว + วิทยา	ชีววิทยา

แบบทดสอบหลังเรียน
เล่มที่ ๔ เรื่อง หลักการสร้างคำสมาส

คำชี้แจง ให้นักเรียนกากบาท X เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดลงใน
กระดาษคำตอบ

๑. ข้อใดเป็นคำสมาส
 - ก. อีสรภาพ
 - ข. ภัยอันตราย
 - ค. ธนาคาร
 - ง. พุทโธวาท
๒. ข้อใด ไม่ใช่ คำสมาส
 - ก. สาธารณสุข
 - ข. สาธารณูปโภค
 - ค. สาธารณสมสมบัติ
 - ง. สาธารณกุศล
๓. ข้อใดเป็นคำสมาสทั้งสองคำ
 - ก. บายศรี ศิริวรรณ
 - ข. เทพเจ้า เทพบัญชา
 - ค. ผลไม้ เกษตรกรรม
 - ง. เทพบุตร เทพธิดา
๔. ข้อใดเป็นคำสมาสทั้งสองคำ
 - ก. ชโลธร มัคคุเทศก์
 - ข. ราโชวาท มไหศรร์ย
 - ค. สังฆทาน ปัญญาชน
 - ง. ราชการ พลเรือน
๕. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ บาลี + บาลี
 - ก. ศิลป + กรรม = ศิลปกรรม
 - ข. ภูมิ + ศาสตร์ = ภูมิศาสตร์
 - ค. มนุษย + สัมพันธ์ = มนุษยสัมพันธ์
 - ง. อุดม + คติ = อุดมคติ

๖. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ บาลี + สันสกฤต
- กรรม + กร = กรรมกร
 - กรรม + ฐาน = กรรมฐาน
 - ธรรม + ชั้น์ = ธรรมชั้น์
 - จฺร + กรรม = จฺรกรรม
๗. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ สันสกฤต + บาลี
- กรรม + การ = กรรมกร
 - กาย + กรรม = กายกรรม
 - กิจจ + กรรม = กิจกรรม
 - เวช + กรรม = เวชกรรม
๘. ข้อใดเป็นคำสมาสที่เกิดจากคำ สันสกฤต + สันสกฤต
- วรรณ + กรรม = วรรณกรรม
 - มรรค + นายก = มรรคนายก
 - วัตถุ + ธรรม = วัตถุธรรม
 - ทาส + กรรมกร = ทาสกรรมกร
๙. คำสมาสในข้อใดไม่อ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำ
- เกียรติคุณ
 - โพธิธรรม
 - นามธรรม
 - เกียรตินิยม
๑๐. คำสมาสในข้อใดอ่านออกเสียงพยางค์เชื่อมระหว่างคำ
- นามบัตร
 - เทพนิยาย
 - ราชรถ
 - นิเทศศาสตร์

อืม...กำลังใช้ความคิดค่ะ

แบบบันทึกผลการประเมินแบบฝึกทักษะ
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการสร้างคำสมาส
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เลขที่	ชื่อ - สกุล	กิจกรรมที่ ๑	กิจกรรมที่ ๒	รวม	ร้อยละ	ระดับ คุณภาพ
		15	15			
				30	๑๐๐	

เกณฑ์การประเมิน

- ระดับ ๔ ดีเยี่ยม คะแนน ๒4 คะแนนขึ้นไป
- ระดับ ๓ ดี คะแนน ๑8 - ๒3 คะแนน
- ระดับ ๒ พอใช้ คะแนน 11 - ๑7 คะแนน
- ระดับ ๑ ปรับปรุง คะแนน ๑ - 10 คะแนน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (นายวีระชัย หงษ์ทอง)
 ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ
 โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยบาลลังก์

แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการสร้างคำสมาส
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เลขที่	ชื่อ - สกุล	คะแนน (๑๐)	ร้อยละ	สรุป	
				ผ่าน	ไม่ผ่าน

เกณฑ์การประเมิน ได้คะแนนทดสอบหลังเรียน ร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป จึงถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

คะแนนในเกณฑ์ร้อยละ	เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๙๐ - ๑๐๐	ระดับ ดีมาก		
๘๐ - ๘๙	ระดับ ดี		
70-79	ระดับ พอใช้		
0-69	ระดับ ปรับปรุง		

สรุปผลการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในเกณฑ์

ดีมาก
 ดี
 พอใช้
 ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายวีระชัย หงษ์ทอง)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลัยบัลลังก์

แบบประเมินทักษะการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการสร้างคำสมาส

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

คำชี้แจง : ให้ครู สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียน แล้วเขียนคะแนนลงในช่องคะแนนที่เหมาะสมกับนักเรียน

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	สรุปเกณฑ์การประเมิน	
		๑. มีความสามารถในการให้เหตุผล	๒. มีความสามารถเขียนสื่อความหมายและสื่อสาร	๓. มีความสามารถเชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ	๔. มีความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์	๕. มีความสามารถในการแก้ปัญหา		ผ	มผ
		3	3	3	3	3	15		

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องได้คะแนนร้อยละ 80 คือ 12 คะแนนขึ้นไปจึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก = 3 คะแนน	12 – 15 คะแนน = ดีมาก		
ดี = 2 คะแนน	8 – 11 คะแนน = ดี		
ปรับปรุง = 1 คะแนน	0 – 7 คะแนน = ปรับปรุง		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายวีระชัย หงษ์ทอง)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยาลัยบัลลังก์

เกณฑ์การประเมินการให้คะแนนแบบประเมินทักษะการเรียนรู้
 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการสร้างคำสมาส
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	1	2	3
๑. มีความสามารถในการให้เหตุผล	อธิบายเหตุผลได้เล็กน้อย	อธิบายเหตุผลได้ชัดเจนตรงประเด็นบางครั้ง	อธิบายเหตุผลได้ชัดเจนตรงประเด็นทุกครั้ง
๒. มีความสามารถเขียนสื่อความหมาย และสื่อสาร	เข้าใจและสื่อสารได้เล็กน้อย	เข้าใจและสื่อสารได้ถูกต้องชัดเจน	เข้าใจและสื่อสารได้ถูกต้องชัดเจนเป็นอย่างมาก
๓. มีความสามารถเชื่อมโยงความรู้ต่างๆ	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้เล็กน้อย	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ตลอดเวลา	สามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ตลอดเวลาและถูกต้อง
๔. มีความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์	แสดงการคิดอย่างสร้างสรรค์ในบางครั้ง	แสดงการคิดอย่างสร้างสรรค์และหลากหลาย	แสดงการคิดอย่างสร้างสรรค์หลากหลายชัดเจน
๕. มีความสามารถในการแก้ปัญหา	แก้ปัญหาได้เล็กน้อย	แก้ปัญหาได้ตลอดเวลาและถูกต้องบางครั้ง	แก้ปัญหาได้ตลอดเวลาและถูกต้องเสมอ

แบบประเมินการสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการสร้างคำสมาส
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เลขที่	ชื่อ - สกุล	รายการประเมิน					รวม	สรุป เกณฑ์ การ ประเมิน	
		ข้อดีที่สุด	มีวินัย	ใฝ่เรียนรู้	มุ่งมั่นในการทำงาน	จิตสาธารณะ		ผ	มผ
		3	3	3	3	3			

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องได้คะแนนร้อยละ 80 คือ 12 คะแนนขึ้นไปจึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์

เกณฑ์การประเมิน	เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ดีมาก = 3 คะแนน	12 - 15 คะแนน = ดีมาก		
ดี = 2 คะแนน	8 - 11 คะแนน = ดี		
ปรับปรุง = 1 คะแนน	0 - 7 คะแนน = ปรับปรุง		

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นายวีระชัย หงษ์ทอง)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนปรีอใหญ่วิทยบาลลังก์

เกณฑ์การประเมินการให้คะแนนแบบประเมินสังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการสร้างคำสมาส
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	1	2	3
1. ชื่อสัตย์สุจริต	ชื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยตนเอง แต่คอยมองงานเพื่อนตลอดเวลา	ชื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง แต่มองงานเพื่อนบ้างเป็นบางครั้ง	ชื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจ ปฏิบัติงานด้วยตนเอง ตลอดการเรียนรู้
2. มีวินัย	มีวินัยต่อตนเองต่องาน บางครั้งทำงานไม่มีขั้นตอนหรือไม่มีการวางแผนทำงาน	มีวินัยต่อตนเองต่องาน และรู้จักทำงานอย่างมีขั้นตอนแต่ไม่ค่อยมีการวางแผนทำงาน	มีวินัยต่อตนเองต่องาน และรู้จักทำงานอย่างมีขั้นตอนและวางแผนการทำงานดีมาก
3. ใฝ่เรียนรู้	ใฝ่เรียนรู้มีความตั้งใจเพียรพยายาม แต่บางครั้งไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม	ใฝ่เรียนรู้มีความตั้งใจเพียรพยายาม แต่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยการกระตุ้น	ใฝ่เรียนรู้มีความตั้งใจเพียรพยายามและให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ดีมากทุกครั้ง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน	มุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายดีบ้างและมีความรับผิดชอบต่องาน ปฏิบัติงานน้อยมากต้องคอยกระตุ้น	มุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายดีมาก มีความรับผิดชอบและตั้งใจ ปฏิบัติงานดีบ้างเป็นบางครั้ง	มุ่งมั่นในการทำงานที่ได้รับมอบหมายดีมาก มีความรับผิดชอบต่องานและตั้งใจปฏิบัติงานดีมาก
5. มีจิตสาธารณะ	มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ ความร่วมมือร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยหวังผลตอบแทน	มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ ความร่วมมือร่วมใจในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมในบางครั้ง	มีจิตสาธารณะ มีความเสียสละ ความร่วมมือร่วมใจ ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน

ชื่อเรื่อง รายงานการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ผู้วิจัย นายวิระชัย หงษ์ทอง

ปีที่ทำการวิจัย 2558

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปรือใหญ่วิทยาลัย ตำบลปรือใหญ่ อำเภอบางขัน จังหวัดศรีสะเกษ ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 เล่ม แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 7 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ เป็นแบบทดสอบแบบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่มีความยาก (p) ตั้งแต่ 0.40 - 0.70 มีค่าอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.20 - 0.65 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.79 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test (Dependent samples)

ผลการวิจัย ปรากฏดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.65/83.81 ซึ่งมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ เรื่อง คำสมาสและคำสนธิ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในระดับมาก